

AZ ENGEDELMESSÉGRŐL

SZALÉZI MŰVEK

**AZ
ENGEDELMESSÉGRŐL**

ALBERA PÁL
EGYETEMES FŐNÖK ATYAI SZÓZATA

KÉZIRAT GYANÁNT

SZALÉZI MŰVEK

Literarum circularium, auctore Rev.mo D. Paulo Albera Soc. Sal. quondam Rectore Maiore, quibus titulus: **Sull'ubbidienza**, versionem hungaricam utpote cum originali italico concordem, typis imprimi ac pro manuscripto publici iuris fieri permitto.

Rákospalota, die 31. Ianuarii. a. 1947.

Joannes Antal
Prov. Sal. Hung. moderator

Felelős kiadó: Szitkey Károly.

Szalézi Művek, Don Bosco nyomda, Rákospalota
(Felelős: Kenéz János).

Torino, 1914 január 31.

SZERETETT FIAIM JÉZUS KRISZTUSBANI

Tudjátok, mily buzgalommal dolgozott a feledhetetlen Don Rua, hogy lelki fiai minél biztosabban haladjanak a tökéletesség útján. Ezt a célt szolgálták többek között január 31-én keltezett gyönyörű körlevelei. Az az emlékezetes nap, mely az egész szalézi családnak nagy gyászát juttatja eszébe, őt arra indította, hogy legbensőbb érzelmeit, nagyszerű tanácsait, meleg buzdításait papírra vesse, s ezzel teljes épségben fentartsa Alapító Atyánk szellemét. Másrészt ez a feledhetetlen évforduló a szaléziak lelkét is alkalmasan felhangolta, hogy mélységes szeretettel s figyelemmel hallgassák meg Atyjuk szavát, s átérezzék annak teljes jelentőségét.

Én is úgy vélem, hogy követnem kell boldogult Rendfőnökünk buzdító példáját. Ezért küldöm nektek ezt a szerény körlevelet ezen a napon, melyen Don Bosco megszűnt a Szalézi Társaság földi Rendfőnöke lenni, s ehelyett égi pártfogója lett. Remélem, Ő megvilágosítja majd elmémet, tollba mondja majd néhány gondolatát, melyet ő maga írt volna

meg, ha még élne, termékennyé teszi ezeket a lapokat, s legalább részben megáldja azokkal a vigasztaló gyümölcsökkel, melyeket első utódának szép körlevelei hoztak.

Szeretnék ma az engedelmességről felvetni néhány gondolatot. Bizonyára könnyen megértitek, mi vezet engem ennek a gondolatnak a tárgyalásánál. Magatok is megfigyelhettétek, hogy a mai társadalomban legyőzhetetlen ellenszenv uralkodik mindaz iránt, ami tekintélyt, parancsot jelent. Szinte azt mondhatnók, hogy a mai emberek lelkében egy negyedik rossz kívánság is gyökeret vert, az a féktelen vágy, hogy minden igát lerázzanak magukról s az előljárókról szólva így nyilatkoznak: **Proiciamus a nobis iugum ipsorum**. Joggal félhetünk, hogy ez az irányzat még a szerzetesházak zárt birodalmába is behatol. Ezért megfúvom a kürtöt, egybehívom Don Bosco összes fiait, s felszólítom őket, miként Németalföld lakói tették, amikor a tenger áradással fenyegette földjeiket: **Fussunk a gátakra**, vagyis keljünk fel egy emberként, helyezkedjünk szembe a lázadás szellemével, mentsük meg Társaságunkat az engedelmesség szeretetével és gyakorlásával.

1. Amik vagyunk, amink van, minden Isten végtelen nagylelkűségének ajándéka. Tőle kaptuk életünket, számtalan más teremtmény közül minket választott ki az életre. Tőle kaptuk nemes tulajdonságainkat, szí-

vünk, lelkünk képességeit. Tőle kaptuk a különféle kegyelmeket, amelyekkel megvilágosít, felemel, földi és lelki szükségleteinkben megsegít bennünket. Aki tehát egy kicsit gondolkodik is, aki nem húnyja le szemét a hit fénye előtt, annak el kell ismernie, hogy Isten teremtményeinek legfőbb Ura, sérthetetlen tekintélye. Mindenkinek borzadnia kellene Lucifer kiátlásától: **non serviam**, nem akarok szolgálni, amely azóta oly sokszor hangzott el a világ minden táján szerencsétlen követőinek szájából. Holott az emberek kötelessége, hogy alázatosan engedelmeskedjenek a mindenség Urának, s megtartsák szent parancsolatait. Ez a törvény, ez a tekintély azonban, amely mindenkire kötelező, nem elégíti ki a választott lelkeket, akiknek hivatása a magasabbfokú tökéletesség s az engesztelés az isteni felsőbbség ellen lázadók bűneiért. Ezek a lelkek olthatatlan szomjúsággal vágyakoznak a teljesebb s tevékenyebb engedelmesség után; szorosán kívánnak egyesülni az Úrral. Ezért az oltár előtt leborulva engedelmisségi fogadalmat tesznek. Ezzel a cselekedettel nem csupán arra kötelezik magukat, hogy Isten törvényeit megtartják s az Egyház parancsai szerint élnek, hanem előljáróikban Isten helyetteseit, az isteni akarat tolmácsait látják. És mi is részesülünk ebben a kiváltságban, ha következetesen s lelkiismeretesen engedelmeskedünk.

Fogadalmunk a gyakorlatban olykor ne-
héz terheket ró saját kényelmét szerető ter-
mészetünkre, minden igától visszariadó hiú-
ságunkra. De serkentsen bennünket az en-
gedelmesség szépsége, magasztossága s min-
denekelőtt isteni mintaképünknek, Jézusnak
példája. Ő leszállt a mennyből, hogy üdvö-
zítse lelkünket. Am itt sem a kellemes, vi-
lági embereknek legjobban megfelelő élet-
módot kereste. Nézzétek csak a gyenge gyer-
meket, amint égre emelt tekintettel, kis kar-
ját kitérve mondja: **ecce venio, ut faciam,**
Deus, voluntatem tuam; íme, eljövök, hogy
megtegyem, Istenem, akaratodat. Aláveti
magát a körülmetélés törvényének, mintha
bűnös volna. Menekülnie kell Egyiptomba, s
engedi, hogy odavigyék. Édesanyja úgy táp-
lálja, úgy öltözteti, ahogy akarja, ő pedig
mindenre mosolyog, mert így Atyja akaratát
teljesíti. Engedelmeskedik egy szegény em-
bernek, egy szegény asszonynak. Arra a har-
minc esztendőre, amelyet velük a nyomor-
úságos ácsműhelyben töltött, nincs más
megjegyzése az evangelistának, csak ez: **et**
erat subditus illis, és engedelmes vala nekik.
Mennyire ámulhatott az egész mennyei ud-
var, midőn Istenét ilyen engedelmesnek,
ilyen alázatosnak látta! Egész földi élete fo-
lyamán nem akadt olyan pillanat, amelyben
ne igyekezett volna mennyei Atyja s az ő
helyettesei akaratának engedelmeskedni.
Ezért mondhatta: **quae placita sunt ei, facio**

semper. Egy napon, amikor az úttól s a prédikálástól fáradtan pihenőre van szüksége, tanítványai csodálkoznak, hogy nem fogadja el az eledelt, amelyet felkínálnak neki, s így felel: **meus cibus est, ut faciam voluntatem elus, qui misit me;** az én eledelem az, hogy annak akaratát cselekszem, aki engem küldött. Kell ennél több? Még ellenségeinek is engedelmeskedett, akik keresztre feszítettek. Az élet minden vonatkozásában, még kinszenvedésében s halálában is tökéletesen engedelmes, **factus oboediens usque ad mortem, mortem autem crucis.** Ám nemcsak haláláig engedelmes, hanem eucharisztikus életében is engedelmeskedik az áldozatot bemutató papoknak. Odaadja magát s engedi, hogy elvigyék annak, aki magához akarja őt venni, sőt még a szentségtörő áldozónak is. A szeretet foglyaként él az elhagyott tengerpartokon, a dísztelen kápolnában ugyanúgy mint a művelt országok pompás székesegyházaiban. Az emberré lett Isten csodálatos példája láttára ki merné folytatni önszeretetét, kényelemszeretetét? Ki ne igyekeznék magatartását Jézuséhoz hasonlóvá tenni? Ezt pedig csak az engedmességi fogadalom gyakorlásával tehetjük. Életünk így a szüntelen lemondás, a törvényes előjárók iránt való engedmesség cselekedeteinek szövevénye lesz.

2. Elég lenne ugyan isteni Mesterünk példája az engedmesség erényének megked-

veltetésére, de remélem nem veszitek rossznéven, ha még néhány megjegyzést fűzök hozzá az engedelmesség kiválóságáról és nagy előnyeiről.

P. Nouet szerint három dolog van szent vallásunkban, mely csodálatunkat megérdemli. Az első az isteni és az emberi természet egyesülése a megtestesült Igében. A második a szűzesség és az anyaság egyesülése Máriában, az emberré lett Isten Anyjában. A harmadik az isteni és az emberi akarat egyesülése abban a személyben, aki tökéletesen gyakorolja az engedelmességet. Ne higgyétek, hogy ez a hasonlat vakmerő, amiért a szentéletű és tudós szerző egybeveti az engedelmességet hitünk két legnagyobb titkával. Ugyanez az engedelmesség nagymesterének, Loyolai Szent Ignácnak felfogása is, aki azt írta, hogy aki engedelmeskedik, az emberi lét színvonala fölé emelkedik, s a dicsőség, a méltóság legmagasabb fokát éri el. Lerázza magáról tulajdon természetének rabbilincseit s a legszorosabban egyesül az isteni természettel. Ezért adja az Úr bőséges kegyelmeit abban a mértékben, amint a lélek mindattól megszabadul, ami akadályozhatná nagylelkűségét. Aki tehát tökéletes engedelmességben él, annyira egyesül Istennel, hogy magáévá teheti Szent Pálnak a szentség legmagasabb fokát kifejező szavait: **Vivo autem, iam non ego, vivit vero in me Christus**, élek, de már nem én, hanem

Krisztus él bennem. S a lelkiélet mesterei is elismerik, hogy ha engedelmeskedünk, bensőségesen egyesülünk Istennel, Alaxandriai Kelemen tanúsága szerint: **Qui paret Domino, efficitur, ad magistri imaginem, Deus in carne conversans**, vagyis: aki az Úrnak (s az ő helyetteseinek) engedelmeskedik, a Mesterhez hasonlóan, emberré lett Istenné válik. Engedelmeskedni tehát annyit tesz mint önmagunkban lerombolni az önzést, a szeszélyességet, s az isteni akaratot ültetni helyükbe. A Szentlélek kijelentése szerint Isten akaratának teljesítésében van az igazi élet: **et vita in voluntate eius**. (Zs. 29, 8.)

3. FigyeljeteK most egy másik tanúságra, mely az engedelmesség szeretetére s gyakorlására indít bennünket. Ez az erény közelebb visz Istenhez, jobban mondva, benső, szilárd és állandó kapcsolatot teremt Isten és lelkünk között. Már Izrael népe is büszke volt Istennel való érintkezésére, aki közvetlenül, vagy prófétái által szólt hozzá, s oly sok csodát tett a kedvéért. Pedig mi tudjuk, hogy ez a kapcsolat csupán halvány árnya annak, amelyet Jézus Krisztus tart fenn velünk megtestesülése óta, halandó és eucharisztikus életében. De még ez sem elég. Hogy benső kapcsolat álljon fenn Isten és közöttünk, hogy világosan megismerjük akaratát és a legaprólékosabban irányíthassa életünket, az Úr felruházta hatalmával mindenekelőtt az Egyház pásztorait, főpapjait,

azonfelül számunkra, szerzetesek számára törvényes előjáróinkat is. Ellátja őket állapotbeli kegyelmekkel, hogy kormányozni tudják lépteinket, s felsőbbsegeink iránt tanúsított tiszteletünket s engedelmisségünket úgy tekinti, mintha az Ő személyének volna. Ezért mondja: **qui vos audit, me audit; qui vos spernit, me spernit.** Aki titeket hallgat, engem hallgat; aki titeket megvet, engem vet meg. (Lk. X, 16.)

4. A megtestesült Bölcsesség kijelentésénél fogva az engedelmisség hitünk két titkában is szerepel, amelyeket az emberi kevélység nem szívesen ismer el. Az átváltoztatás szavai a kenyeret s a bort Jézus Krisztus testvé s vérévé változtatják. Mi hiszünk ebben, mert Isten maga mondta. A koldus külszíne alatt, akinek az utcán alamizsnát adunk, maga Jézus Krisztus rejlik. Ő maga mondta ezt is és megígérte, hogy az ítélet napján úgy tekinti azt, amit ennek a szegénynek tettünk, mintha neki tettük volna. Ezt is elhisszük, mert Isten kijelentése, pedig ő nem csal, de nem is csalhat meg bennünket. Ugyanezt az igazságot fejezik ki a következő szavak is: Aki titeket hallgat, engem hallgat; aki titeket megvet, engem vet meg. Mi pedig, ha hűségeseink akarunk maradni hitünkhöz, mellyel isteni Udvözítőnk szavainak tartozunk, nem vonhatjuk kétségbe, hogy aki törvényes előjárójának engedelmeskedik, magának az Úrnak engedelmeske-

dik. Ezenkívül azt is meg kell még jegyeznünk, hogy miként a pap méltatlansága nem változtat Jézus Krisztus jelenlétén a szentostyában; miként a szegény ember esetleges erkölcsi fogyatékosága ellenére is Jézus Krisztus képviselője, hasonlóképen az előjáró hibái, amennyiben valóban hibák azok s nem a szenvedélyes képzelet szüleményei, sohasem hazudtolhatják meg az isteni Üdvözítő kijelentését: aki előjáróját hallgatja, magát Istent hallgatja, aki pedig előjárója parancsát megveti, magát Istent veti meg.

5. Vegyük tudomásul, szeretett Fiaim, hogy nem képes beszéd, nem szónoki kifejezés az az állítás, hogy az előjárók Isten helyettesei; hogy bennük valóban Isten van jelen számunkra, s hogy nemcsak engedelmességgel, hanem lelkiismeretünk belső meghódolásával is tartozunk nekik, miként Szent Pál írja: **Subditi estote, non solum propter iram, sed etiam propter conscientiam** (Róm. XIII, 5.) Következésképen, ha a jó szalézi szerzetes parancsot kap feljebbvalójától, azt úgy kell hallgatnia, mintha az Ószövetség valamelyik prófétáját hallaná, aki a választott néphez szólván, többnyire így kezdte beszédét: **Haec dicit Dominus; audi Israël;** így szól az Úr; halljad Izrael. Az előjáró szava, miként a prófétáé, nem más mint az Úr eszköze, aki ezen a módon szól hozzánk, s adja parancsait. Mi is mondjuk tehát: boldogok vagyunk, ó Izrael, mert ami az Úrnak

kedves, tudtul adatott nekünk: **Beati sumus, Israel, quia quae placita sunt Deo, manifesta sunt nobis.** Ez a feltétlen hit biztosan elnyomja a hiúságunk keltette abbeli aggályunkat, hogy talán lealacsonyító, ha halandó s hozzánk hasonló bűnös embernek alárendeljük magunkat. A hit elhárítja a belső lázadás veszélyét, s figyelmeztet, hogy nem ember, hanem az Úristen előtt hódolunk meg, s ez a meghódolás nagy dicsőségünkre válik; miként Nagy Szent Gergely írta: **Magnum est servum esse potentis; servire Deo regnare est.** Nagy dolog egy hatalmas lény szolgálatában állni: Istennek szolgálni annyi mint uralkodni.

6. Az engedelmesség gyakorlására indítson az a gondolat is, hogy óriási hasznot meríthetünk belőle. Az a szerzetes, aki tökéletesen alárendeli magát előljárójának, igazi lelki szabadságra tesz szert, amelyet csak Isten fiai élvezhetnek, Szent Péter kifejezése szerint az **engedelmesség fiai.** A világ azt óhajtja tenni, amit akar s mindazt, amit akar, csak azt, amit akar, s ezt nagyságnak, erőnek, tökéletességnek, szabadságnak nevezi. Pedig jórészt ámitja magát, mert ha nem rendeli magát alá törvényes hatalomnak, csak zsarnokainak számát szaporítja. E zsarnokok: a kevélység, a szeszélyesség, az önzés, a féltékenység s a tetszés vágya. Az igazán engedelmes lélek ezzel szemben nyugodt s egyenletes kedélyű marad a legfáj-

dalmasabb megpróbáltatásban is, mert megerősödött a jóban, amit semmi szenvedés sem vehet el tőle; az állhatatosságban, melyet semmiféle küzdelem sem rendíthet meg; abban a tettekkészségben, mely minden akadályt legyőz. Hiszen, Szent Gergely szerint, az igazak ereje abban van, hogy ellenállnak tulajdon akaratuknak.

Aki engedelmeskedik, jó úton halad a szent közömbösség felé, amelyet Páli Szt. Vince az angyalok állapotához hasonlított. Az angyalok az első jelre készek Isten akaratát teljesíteni, bármilyen feladatot bízott is rájuk az Úr. Az engedelmes lélek rövid idő alatt a tökéletesség magaslatára jut. Hiszen Szent Bonaventúra is azt állítja, hogy az egész szerzetesi tökéletesség a saját akaratunkról való lemondásban áll: **tota religionis perfectio in propriae voluntatis abdicatione consistit (Spec. discip.)**

Éppen ezért az engedelmességi fogadalom több mint a másik kettő: „Nagy dolog a szegénység, még nagyobb a tisztaság, de az engedelmesség mindkettőt felülmúlja, ha tökéletesen gyakoroljuk. A szegénységgel a világi javokról mondunk le, a tisztasággal a testi élvezetekről, de az engedelmesség révén az ember lemond tulajdon akaratáról, uralkodik lelkén, szívéen.” (János XXII.) Az engedelmességi fogadalom a másik kettőt is magában foglalja. Ezért van az, hogy egyes szerzetesrendekben csak engedelmességi fo-

gadalmat tesznek, s ebbe a másik kettőt is belefoglalják. Teljesen érthetetlen tehát, hogy egy szerzetes hű maradjon szegénységi és tisztasági fogadalmához az engedelmesség gyakorlása nélkül. Az egyik szerzetes társaság alapítója hirtelen halála előtt nem adhatott végleges szabályzatot rendjének; fiai sírva kérdezték halálos ágyánál, hogy mitévők legyenek. Atyjuk csak ennyit válaszolt: — Tegyetek engedelmességi fogadalmat, abban mindent megtaláltok.

Szent Matild életében olvassuk, hogy egyszer megjelent előtte az Úr Jézus, és az engedelmesség jelképéül szépséges leánykát mutatott neki. Ez arany kelyhet tartott a kezében. Ebben a kehelyben benn volt az összes többi erény is, bájos leánykák képében. Fölséges illatot árasztottak magukból, az engedelmesség pedig egyesítette az illatát, s így ajánlotta fel Istennek. Ez a látomás nyilvánvalóan azt jelenti, amit Szent Ágoston is tanított, hogy az engedelmesség minden erény anyja és forrása. Szent Tamás azzal okolja meg ezt az állítást, hogy a többi erény cselekedetei egészen szoros kapcsolatban állnak az engedelmességgel, s ha tehát engedelmeskedünk, minden erényt gyakorolunk. Pazzi Szent Magdolna így szólt szerzetesnővéreihez: — Akartok-e gyorsan és könnyen erényekre szert tenni? Ne hanyagoljátok el az engedelmesség gyakorlását. Szent Gergely pedig arra tanít, hogy az engedelmesség hoz-

za létre az összes erényeket, miután pedig létrehozta, meg is tartja azokat.

Szolgáljon vígaszunkra s bátorításunkra, hogy az engedelmesség megelőzi, megakadályozza a bűnt, s szinte sérthetetlené varázsolja a jó szerzetest. Megszabadítja ugyanis attól a veszélytől, hogy saját akaratát kövesse, s így kiapasztja bűneinek forrását. Erre utal Szent Bernát mondása is: — Vegyétek el a szabadakaratot, s nem lesz többé pokol.

Szalézi Szent Ferenc szerint az engedelmesség olyan mint a só: ízt, erőt ad minden cselekedetünknek. Érdemszerzővé avatja legapróbb tetteinket is, melyeket napközben végzünk. Figyeljétek meg, mi történik egy bankban. Az igazgató elővesz egy darab papírost, néhány számjegyet ír rá, s ezzel az a darab papír pénzürtéket nyer. Így tesz a fogadalmait megtartó szerzetes is. Minden cselekedetére, a legegyszerűbbekre is ráírja ezt a szót: **engedelmesség**, s így hatalmas lelki kincsekre tesz szert. Szándékaival, vágyaival még növelheti is azokat. Sőt többet mondok: aki engedelmeskedik, az olyan cselekedet érdemét is elnyeri, melyet éppen engedelmissége miatt nem végezhetett el. Ez az erény a pihenést, a tétlenséget és a legalacsonyabbrendű munkát is megnemesíti, s érdemszerzővé teszi Isten előtt.

7. Aki a fentebb felsorolt szempontokat sem tartja elégségesnek, merítsen ihletet a

testvéri szeretetből s a mi kedves Társaságunkhoz való ragaszkodásból.

Társaságunk valamelyik tagját a szeretet kötelékének kell egyesítenie. Mindannyian tudjátok, szeretett Fiaim, hogy ha egy házban a szeretet uralkodik, az földi paradicsommá válik, ha pedig nem a szeretet uralkodik benne, pokollá változik. Természetes tehát, hogy jobban kell szeretnünk szerzetescsaládunkban azokat, akik többet szenvednek. Ne csodálkozzatok, ha azt mondom nektek, hogy a legtöbbet szenvedők, a szeretetre legjobban rászorulók éppen az előjárók.

Többnyire nem tartottak igényt arra a tisztségre, amellyel megbízták őket, sokan bizony sírva fogadják el, mert nem mernek ellenállni Isten nyilvánvaló akaratának. Jól tudják, hogy a tekintély fejdísz a töviskorona, jogara pedig a kereszt. Tudják, hogy hivatásuk állandó önfeláldozást követel. Különbözőleg tiszteletet élveznek, de ugyanakkor fájdalmas csalódásokban, keserű tapasztalatokban, zúgolódásban, rágalmazásban van részük. Joggal mondja tehát az előjáróról egy hitbuzgalmi szerző: **perpetuus crucifixus**. Egyesek szemében az a bűne, hogy pontos kötelességteljesítést követel, az alapszabályok megtartását kívánja. Ezekbe a tövisekbe ütközik tehát szerzetescsaládján belül. De mennyi kint kell elszenvednie hatóságoktól, világi személyektől, hány bonyolult ügyet kell elintéznie!

És kitől várhat segítséget, könnyebbséget súlyos felelősségében? Ó boldogok azok az előjárók, mondja Chantal Szent Franciska, akiknek szerető és engedelmes alárendeltjeik vannak, s azokkal bármikor, a szükséghez mértén rendelkezhet, s nem kell állandóan résen lenniök, nehogy valamiképen megsértésük, s parancsaikkal megzavarják őket. Az alárendeltek akkor szeretik előjárójukat legjobban, ha könnyíteni igyekeznek feladatuk elvégzésében. Erre vonatkoznak Szent Pál szavai is: EngedelmeskedjeteK szívesen s készségesen, hogy akik parancsolnak nektek, örömmel, nem pedig jajgatva és sóhajtozva teljesítsék hivatásukat. Ne engedje, hogy társaságunknak azokat az előjáróit, akik legtöbbször s legbizalmasabban érintkeznek minden rendtársunkkal, akik a legmagasabb helyet foglalják el a szalézi kormányzatban, alattvalóik ne szeressék. Éppen ezeket szeressük legjobban összes rendtársaink közül, s vígasztaljuk őket engedelmességünkkel.

Láthatjuk, mily hasznos az egész Társaságra nézve az engedelmesség gyakorlása. Ha az összes rendtársak magukévá teszik az előjáró akaratát, egy szívvel, egy lélekkel dolgoznak; annyira egyek lesznek, hogy összetartó, győzhetetlen sereget alkotnak ellenségeik támadásával szemben. A Társaság pedig mindig ifjú s erős marad, egyre jobban kiterjeszti működési területét, leküzd

minden visszaélést és hanyagságot, s hűségesen megőrzi Don Bosco szellemét.

8. Minthogy pedig megemlítettem drága Atvánkat, hadd elevenítsem fel az engedelmességre vonatkozó példáját és tanítását.

Kiváló életrajzírója, Don Lemoyne, az engedelmesség mintaképének festi őt kora gyermekségétől fogva. Ezért szerette édesanyja is legjobban gyermekei között. A tökéletes engedelmesség példáját adta gazdáival szemben is annál a Moncucco-beli családnál, ahol szolgált. A ma is élő Moglia Gvörgy úr tanúskodik erről. Akik életrajzát olvastuk, mindannyian emlékezünk épületes magaviseletére, melyet Chieri városában diák és szeminarista korában tanúsított. Tudjuk, hogy tanárai is éppen azért becsülték és szerették annyira, mert engedelmes és rendkívül szorgalmas tanuló volt. Elöljárói, mesterei is oly nagy szeretettel emlékeztek meg róla, hogy később, méltóságukról megfeledkezve, ragaszkodó barátai és őszinte csodálói lettek.

Pappászentelése után belépett a Szent Ferencről nevezett torinói papi konviktusba. Ott fenntartás nélkül Don Cafasso vezetésére bízta magát, buzgón követte utasításait és tanácsait. Az ő szavára mondott le a szerzetességről s az ő tanácsára szentelte magát a torinói ifjúság oktatásának és nevelésének. Számtalanszor hallottuk tőle, hogy ha valami jót tett életében, azt Don Cafasso

bölcs vezetésének köszönheti, akinek tanításihoz és tanácsaihoz élete végéig ragaszkodott.

Oratóriumainak alapításánál és igazgatásánál lelkiismeretesen megtartotta főpásztorának Frasoni érseknek utasításait, akinek személyében magát Jézus Krisztust látta. Milyen épületes volt tisztelete az Egyház főpapjai, különösen a pápa iránt! Magatartását akkor sem változtatta meg, amikor súlyos áldozatot s nagy megaláztatást jelentett irántuk való hűsége. A nehézségekben mindig megőrizte nyugalmát s higgadtságát, s oly elővigyázatos volt beszédében, hogy nyugodtan elmondhatta: sohasem zúgolódott feljebbvalói ellen.

A fiainak mondott konferencia-beszédeiben gyakran szólt az alapszabályok megtartásáról s az engedelmességről. A varazzei kollégiumban 1872 január 1-én, súlyos betegség után, melyből még nem gyógyult ki teljesen, ágya köré gyűjtötte a házbeli rendtársakat, rövid, de hatásos beszédet mondott nekik, s abban arról szólt, hogy mindenki jó példát adjon a többieknek a szabályok megtartásában s az engedelmisségben. Megértjük, mennyire szerette Don Bosco az engedelmisséget, ha figyelmesen elolvassuk az alapszabályok III. fejezetét s az annak előszavában foglalt intelmeket. Amikor úgy érezte, hogy halála közeledik, s tollbamondta végrendeletét a szaléziaknak, a következő

szavakkal emlékezett meg az engedelmes-
ségről: — Mindenekelőtt lelkem mélyéből
köszönöm nektek irántam tanúsított enge-
delmességteket... Rendfőnökötok meghalt,
de másik lép a helyébe, aki gondot visel rá-
tok és üdvösségetekre. **Hallgassatok rá, sze-
ressétek, engedelmeskedjétek neki, imádkoz-
zatok érte, úgyv mint értem tettétek.**

Alapító Atyánk szelleme kétségtelenül ott
lebeg Társaságunk szépszámú intézetében.
Isten ne adja, hogy panaszra legyen oka,
mint Szent Pálnak, hogy **sok az engedetlen-
kedő, akik minden házat feldúlnak.** Az apos-
tol fel is szólítja Titust, hogy feddje meg
őket keményen: **increpa illos dure.** Emlékez-
zünk meg gyakran Sámuel szavairól, melye-
ket az engedetlen Saulnak mondott: — Aki
nem nyugszik bele a feljebbvalók parancsai-
ba, bálványozás bűnébe esik. Mindenki könny-
nyen felfoghatja ennek okát. Ha engedetlen-
nek vagyunk, akkor a magunk akaratát, nem
pedig Istenét imádjuk; visszavesszük azt,
amit neki adtunk. Ezt pedig az életszentség
mesterei szentségtörő tolvajlásnak nevezik.
Az olyan szerzetes, aki miután fogadalmak-
kal kötötte magát Istenhez, szemrebbenés
nélkül engedetlen előljáróival szemben, meg-
érdemli az isteni Mester szavait, hogy nem
való a mennyek országába, mint az az em-
ber, aki az eke szarvára teszi a kezét, és
hátrafordul. A Krisztus Követésének szerzője
mondja: **qui se subtrahere nititur ab oboedi-**

entia, ipse se subtrahit a gratia, vagyis, aki kivonja magát az engedelmesség alól, Isten kegyelme alól is kivonja magát. Így jár tehát az, aki nem akar engedelmeskedni. Nem akarja magát előljáróinak alárendelni, s úgy jár mint a juh, mely nem tűri a pásztor ostorát, s védelem hiányában a farkasnak esik áldozatul. Lerázza magáról Jézus Krisztus könnyű igáját, s ehelyett sokkal keményebb, ridegebb, súlyosabb igát vesz magára, mert alárendeli magát a kevélység, a szeszélyesség, a szenvedélyek, az ördög igájának, aki szüntelenül kísérti, s az örök kárhozatra méltó lázadóvá teszi. Meneküljünk tehát az engedelmesség fellegvárába, ahová lelkünk ellessége nem léphet be soha .

9. Ideje azonban, hogy most már gyakorlati tanulságot vonjunk le a mondottakból. Ezért Don Bosco elveit vesszük alapul, melyeket alapszabályainkban foglalt írásba. Először azt akarja, hogy engedelmisségünk teljes, vagyis fenntartás nélkül való legyen. Márpedig nem lehet ilyen, ha csupán a parancs külső teljesítésére szorítkozik. Az ilyen eljárás nagyon eredményes lehet tornagyakorlatok betartásánál, de Isten tetszésének megnyerésére és érdemszerzésre nem elegendő. Engedelmisségünk csak akkor válik áldozattá, ha nagylelkűen feláldozzuk szabadakaratainkat Istennek, akit helyettesei, parancsainak közvetítői képviselnek számunkra. De tapasztalatból tudjuk, hogy ez

nem könnyű feladat. Szívünk nem mindig nyugodt, mint a Holt-tenger, melyet szél sohasem borzol fel. Inkább a Tiberiás tavához hasonló, melyet gyakran korbácsolnak fel szörnyű viharok. Ilyenkor fontos, hogy ködös látóhatárunkon feltűnjön engedelmisségi fogadalmunk csillaga, mely parancsol a szellemeknek s a viharoknak, és csendet, nyugalmat teremt lelkünkben. Milyen szánalomraméltó az a szalézi szerzetes, aki örömmel fogadja a számára kellemes parancsot, viszont annál szomorúbb, ha izlésével, hajlamaival ellenkező megbízást kap! Aki engedelmeskedik a rokonszenves előjárónak, de bosszankodik, ha ugyanazt a parancsot mástól kapja. Mit mondjunk ezek után az olyan szerzetesről, aki annyira megfélemedezik kötelességéről, hogy nyíltan megtagadja az engedelmisséget?... Vagy arról, aki ürügyeket keres, hogy elkerülje a kapott parancs teljesítését, vagy ravasz-sággal megakadályozza, hogy előjárója számára kellemetlen parancsot adhasson neki? Szent Bernát szavai szerint nem az előjáró parancsol neki, hanem ő parancsol az előjárónak. Hiányzik belőle a szabadakarat feláldozásának szelleme, ezért nem is szerezhethet érdemet Istennél. Ez nem az igazi engedelmisség.

Áldozatunk teljességéhez értelmünk feláldozása is szükséges, tehát nemcsak akaratunkat, hanem ítéletünket is alá kell rendelnünk az előjárónak. Tegyük magunkévá az

előljáró gondolkodásmódját! Hiszen a Szentlélek is figyelmeztet, hogy ne bízunk a magunk okosságában, **ne innitaris prudentiae tuae!** Legyünk önmagunk iránt bizalmatlanok! Nagy szerencse, ha bölcs és tapasztalt emberek vezetését és tanácsait élvezhetjük. Szalézi Szent Ferenc azt mondja a tulajdon ítéletét feláldozó szerzetesről, hogy édesen, nyugodtan, békésen él, mint a kisgyermek anyja karjában. A csecsemő nem törődik az-zal, hogy anyja jobb vagy bal karjára veszi-e. Hasonlóképen az engedelmes szerzetesnek is mindegy, mit parancsolnak neki. Az a fontos, hogy az engedelmesség karján lehet... Milyen szerencsések vagytok, folytatja a szent egyháztanító, nincs más dolgok, mint hogy hordoztassátok magatokat. A tengeren utazókhöz vagytok hasonlók, akiket a hajó visz, s ők nyugodtan várakoznak. Utaznak, s mégis pihennek, és nem aggódnak, jó úton járnak-e. Ez a kormányos dolga. Az pedig az iránytűt vizsgálja, és tudja, hogy nem tévedhet. Az iránytű maga az Úr, a hajó a mi alapszabályunk, a kormányosok előljáróink. Ha látjátok, hogy egyik-másik társatok elégedetlen, megbánta, hogy Isten szolgálatába lépett, szeretné visszanyerni szabadságát, s kedve szerint élni, kúttassátok lelkiállapotának okait, s meglátjátok, hogy minden baj onnan származik, mert nem akarta alárendelni ítéletét feljebbvalóinak. Számtalan ürügyet talál a kevélység,

hogy kivonhassa magát mások véleményének elfogadása alól: pl. hogy az előjáróban nincs bölcsesség, sem tapintat; hogy tanácsadójától teszi függővé elhatározásait; hogy egyes parancsokat indulatosságból, sőt alárendeltje iránt érzett gyűlöletből s bosszúvágyból ad; hogy a parancsolt dolog ellenkezik a józan ésszel; hogy erkölcsileg s anyagilag megkárosítja a Társaságot, vagy becsületében sérti azt a rendtársat, aki a parancsot kapta; hogy meg nem érdemelt büntetés az egész, stb. Ilyen s ehhez hasonló csapdákkal igyekszik a hiúság és az ördög a szegény szerzetest kárhozatba dönteni. Ezek a gondolatok persze nem maradnak rejtve az elégedetlenkedő szívében, hanem bírálgatásban, rágalomban, zúgolódásban nyilvánulnak meg, terjesztik a rossz hangulatot, s néha a törvényes hatalom elleni lázadásra vezetnek. Don Bosco előrelátó agyában mindez megfordult, s a már említett varázsei értekezleten így nyilatkozott: Gyakoroljuk az engedelmisséget, de nem azt, amely vitatja és bírálgatja a rá nem tartozó dolgokat, hanem az igazi engedelmisséget, amely elfogadtatja velünk a parancsolt dolgokat, s minthogy az Úrtól kapjuk a parancsot, jónak is tartja azt. Engedelmisségünk legyen tehát vak és süket, ha megszólal, a kevelység, legyen néma, hogy a zúgolódást elkerülje. Ez aztán az érdemszerző engedelmisség!

Fenntartás nélkül engedelmeskedünk végül akkor, ha nem csupán magasabbrangú fölötteseinktől, hanem az alsóbbbrangúaktól, a személyi kiválóság tekintetében jelentékteleneinktől, az utasításaikat ellenszenves módon osztogatóktól is szívesen fogadjuk a parancsot. Ügyeljetelek arra, hogy mindvégig gondosan teljesítsétek kötelességeket. A jó százezi szerzetes élete abban áll, hogy minden nap újakezdi feladatát, szolgálatát.

10. Másodsor azt kívánják az Alapszabályok, hogy készségesen, azonnal engedelmeskedjünk. Mindenekelőtt akaratunkban kell meglennie ennek a készségnek és a megvalósításban kell megnyilvánulnia. Cselekedeteinket meghatározott időben végezzük, ez is kötelességünknek elmaradhatatlan feltétele. Ha késlekedünk, tetteink veszítenek értékükből, mert kényelmünket a Szabály vagy az előljáró akarata elé helyezzük. Ha elhalsztjuk a parancs teljesítését, ellenállunk a kegyelemnek, amelyet a parancsadás pillanatában kaptunk. Az Úr abban a pillanatban szívünk ajtaján kopog, mi pedig megvárakoztatjuk, s engedjük, hogy újból kopogtasson. Húzódozásunkkal esetleg elriasztjuk Őt, s eltávozik tőlünk. Kötelességünk lenne azonnal s fegyelmezetten teljesíteni a kapott parancsot, miként a hangszer, mely azonnal megszólal, mihelyt megérintjük; miként a csillagok, melyeket szólít az Úr, s azonnal követik szavát; miként az angyalok, midőn

az Úrtól megbízást kapnak. A halogatás a restek szokása, s végtelenül visszatetsző Isten előtt. Viszont semmi sem örvendezteti meg szívét annyira, mint a készséges lélek, mely minden egyéb teendőjét félbeszakítja, s örömmel, szeretettel siet akarátának teljesítésére, minden nehézséget elhárít, minden idegenkedést legyőz. Nem kell tehát csodálkoznotok, hogy az engedelmesség bizonyos esetekben csodákat tett. Annak a készséges egyesülésnek a hatására történtek ezek, amely abban a pillanatban Isten és az engedelmeskedő lélek akarata között végbement. Ezt jelentik a következő szavak: **vir oboediens loquetur victoriam.**

11. Az engedelmesség harmadik szükséges tulajdonsága a derűs lélek. Engedelmeskedjünk hát **hilarí animo!** Ez annyira fontos, hogy nélküle nem is beszélhetünk igazi engedelmességről. Mert ha a szerzetes összeráncolt homlokkal, szomorú, mélabús arccal teljesíti a parancsot, ez annak a jele, hogy sem akarátát, sem értelmét nem rendelte alá teljesen előljárójának, s amint teheti, lerázza magát a kényelmetlen igát. Csak azért engedelmeskedik, mert nem tehet mást. Az ilyen szerzetesben nincs meg a hit szelleme, nem látja Istent a parancsoló személyében, a kiadott parancsot nem tekinti az isteni akarat megnyilatkozásának. Ha engedelmeskedik, kizárólag külső előnyök kedvéért teszi. Nagy jutalmat szeretne kapni a lehető

legcsekélyebb áldozat fejében. Sajnáljátok, de ne kövessétek őt! Szent Ignác szerint az ilyen szerzetes a legnyomorultabb rabszolga. Jaj annak, aki szomorúan és szükségből szolgál Istennek, **ex tristitia et necessitate!** Mi végből lépett be a Társaságba? Nem azért lett hát szerzetes, hogy az oltáron feláldozza saját akaratát, ítéletét? Miért szomorú most, hogy megtalálja, amit keresett? Ha következetes akar maradni önmagához, így gondolkozzék: az engedelmisség olyan házba szólít, mely nem tetszik nekem, olyan éshajlat alá kényszerít, mely egészségemre ártalmas lehet; olyan feladatot bíz reám, mely végtelenül terhes, olyan előljárót rendel fölém, aki ellenszenves nekem; ízlésem és hajlaim ellen történik minden. Ám oda se neki: éljen Jézus! Boldog leszek, nagy kincset találok, mert tudom, hogy Isten akaratát cselekszem. S Ő elégedett lesz velem, mert a jókedvű adakozót szereti: **hilarem datorem diligit Deus.** Aki jókedvvel engedelmeskedik, még abban a vigaszban is részesül, hogy megkönnyíti előljáróinak terhét.

12. Don Boscónak az Alapszabályokban kifejezett elgondolása szerint a szalézi szerzetes engedelmisségének negyedik feltétele is van: az alázatosság. Ha igyekszünk elmélyedni önmagunk megismerésében, hamarosan meggyőződünk arról, hogy Isten előtt semmik vagyunk, s tulajdon Társaságunkban is nagyon keveset számítunk. Természe-

tes dolognak tartjuk tehát, hogy alárendeljük magunkat előljáróinknak, derűs lélekkel teljesítünk minden parancsot, minden feladatot. Hogy a világban esetleg tekintélyes család tagja voltunk, fontos hivatalt töltöttünk be, s mások fölött rendelkezünk, mindez nem fontos; erről mélységesen hallgatunk. Boldogok leszünk, hogy végre búcsút mondhatunk a világ hiúságának, s a legnagyobb boldogságban lehet részünk: nincs más dolgunk csak az engedelmesség. Ha egyszer feláldozzuk magunkat fogadalmunkkal, hogy is jutna eszünkbe, hogy magunk válasszuk meg lakóhelyünket, munkakörünket? Az ilyen gondolkodás nagy kevélységre vallana. Tudjuk, hogy alázatos eszközök vagyunk előljáróink kezében. Viselkedésünkkel szüntelenül szent Pártfogónk életszabályainak megvalósítására törekszünk: semmit sem kérni, semmit sem visszautasítani.

Nem hisszük, hogy jogunk van előljáróink irányításának megítélésére, rendelkezéseik bírálgatására. Hitünk arra tanít, hogy előljáróink Isten helyettesei, s Ő súlyos fenyegetéssel fordul azok ellen, akik megbántják őket: **nolite tangere Christos meos**. Örülünk, ha nem kell másokról is számot adnunk, mert aki parancsol, az lesz értünk felelős Isten ítélőszéke előtt. Nyugodtan élünk. Ha pedig ütött az utolsó óra, örömmel röppen lelkünk az égbe.

Midőn tollam leteszem, remélem, hogy e

körlevél hatása alatt kedves Fiaim ezentúl sokkal buzgóbban tartják meg az Alapszabályokat, és gyakorolják az engedelmisséget. Teljes szívemből óhajtom, hogy mindannyian drága kincsnek tekintsétek, szívből szeressétek, s ha kell, teljes erőtökből védelmezni is tudjátok ezt az erényt. Adja Segítő Szűz Mária, hogy megvalósuljon Atyánk és Mesterünk álma, s valamennyien jó példát adhassunk társainknak az engedelmisségben. Ezért imádkozzatok mindannyian, s kérlek, rólam is emlékezzetek meg imáitokban. Vigyok Jézus Szívében

nagy szeretettel

ALBERA PÁL

áldozópap.

Szedjétek fel a morzsákat Atyánk asztaláról!

Szent Don Bosco hol ennek, hol annak a növendékének ezt szokta mondani: „Akarod-e, hogy a fejedet levágjam? Engedd, hadd vágjam le a fejedet! Szükségem van rá.”

•

Az **obedientia** az **ab audientia** szóból származik, s annyit jelent, mint másnak a szájá-

ból hallott, meghallgatott szó. Ha tehát föl-
lebbvalóinktól parancsot hallunk, s azt meg-
tesszük, akkor szófogadók vagyunk, és az
engedelmességet gyakoroljuk.

•

Nyugtalan, sőt boldogtalan leszel, míg csak
engedelmességi ígéretedet tette nem váltod,
s nem hagyatkozol teljességgel előljárod
vezetésére.

•

Az életszentségre jutáshoz a legkönnyebb
eszköz ebben áll: Isten akaratát ismerni el
előljárodink akaratában, mindazt illetően, a-
mit nekünk parancsolnak, s mindabban, ami
velünk életünk folyamán történik.

•

Egész vallásosságunknak az engedelmes-
ség a foglalata. A többi erényeknek ez ad
életet és fennmaradást. Legyünk hát szófoga-
dók, s akkor mienk lesz a türelem, a szere-
tet, a tisztaság. Ez utóbbi az alázatos enge-
delmesség legnagyobb jutalma.

•

Mily nagy haszonnal jár az engedelmes-
ség! Összes cselekedeteink jutalmát felduz-
zasztja, s most a két kéz munkájáról beszé-
lek. Akad talán olyan is, aki édeskevése

vagy éppen semmire sem lesz alkalmas. Még az ilyen is, ha az engedelmesség igája alá áll, aztán pedig a söprő mellé állítják, vagy a konyhába küldik burgonyát hámozni, érdemben utóléri azt, aki naphosszat a szószéken vagy a gyóntatószékben működik, vagy az iskolában tevékenykedik. Ez az engedelmességből származó nagy javadalmunk. Azérthát mindenki türelemmel lássa el hivatalát, teljesítse kötelességeit, amilyen jól csak tudja, aztán ne törje a fejét máson! Szívesen látja az Úr és megáldja.

•

Don Bosco a püspökökben az apostolok utódait tekintette, akiket az Egyház kormányzására rendelt, a római pápa legfőbb irányítása alatt. Szüntelenül buzdította növendékeit, hogy előírásának engedelmeskedjenek. Egy világi pap egyszer azt hangoztatta előtte, hogy bár közepén járnak még az évnek, az egyházi liturgikus naptár intelmeit még nem olvasta el. — Hát akkor mi a csudát olvas maga — mondotta Don Bosco, — ha ezeket az intelmeket nem olvassa.

